

با اعلام عفو و آزادی ۱۵ تفنگدار نیروی دریایی سلطنتی بریتانیا بحران دوازده روزه ملوانان فروکش کرد. دیروز در ساعات پایانی روز اول از ۴۸ ساعت حساس در بحران ملوانان انگلیسی - به تعبیر نخست وزیر بریتانیا - رئیس جمهور ایران در جریان کنفرانس مطبوعاتی خود اعلام کرد به برکت میلاد باسعادت پیامبر اکرم (ص) و عبد یاک مسیحیان ۱۵ نظامی بازداشت شده انگلیسی عفو و آزاد می شوند. محمود احمدی نژاد هدف از این اقدام را نشان دادن رأفت اسلامی ایرانیان عنوان کرد و خبر داد: ۱۵ تفنگدار انگلیسی بعد از این جلسه به فرودگاه تهران رفته و نزد بستگانشان می روند. اعلام آزادی ۱۵ ملوان انگلیسی پس از آن صورت گرفت که رئیس جمهور روز گذشته نشان درجه سه شجاعت را به نائوسالاریک بم اوالقاسم آمانگاه فرمانده مرزبانان دریایی ایران اهدا کرد. احمدی نژاد سپس با ۱۵ ملوان بریتانیایی که آزادی شان را هدیه ایران به مردم انگلیس خوانده بود ملاقات کرد و پس از آن این نظامیان به سفیر لندن در تهران تحویل داده شدند. ۱۵ نظامی انگلیسی در این دیدار از رئیس جمهور و ملت ایران تشکر و قدر دانی کردند. احمدی نژاد در دیدار فی ترنی نظامی زن انگلیسی ابراز امیدواری کرد با بازگشت وی به نزد خانواده اش اعضای این خانواده به خصوص کودک خردسالش خوشحال شوند. ستوان فلیکس یکی از فرماندهان نظامیان انگلیسی نیز با قدر دانی از رفتار خوبی که در ۱۳ روز اخیر در ایران با وی و دیگر نظامیان انگلیسی شده است، گفت: ما ناراحتی ایرانیان را به خاطر اینکه وارد آب های سرزمینی آنان شده ایم درک می کنیم. این فرمانده انگلیسی عذرخواهی نظامیان تحت امرش را به رئیس جمهور ابلاغ کرد. رئیس جمهور در این دیدار ضمن احوالپرسی با نظامیان انگلیسی به آنان گفت: عفو شما و چشم پوشی ملت ایران و نظام اسلامی از اقدام غیر قانونی شما به واسطه رحمت و عطفوت اسلامی ایرانی صورت گرفته است. این ملوانان پس از آن عزام لندن شدند.

تلاش های دیپلماتیک برای آزادی ملوانان

پیشنهاد بریتانیا مبنی بر مذاکره مستقیم با ایران، ورود رسمی ترکیه و سوریه به عرصه میانجیگری بین تهران و لندن و احتمال ملاقات یک مقام دولتی ایران با ۵ دیپلمات بازداشت شده در عراق تحولاتی بود که پس از دوازدهمین روز بازداشت ۱۵ ملوان نیروی دریایی انگلیس رخ داده و احتمالاً در ردیف اقدامات ۴۸ ساعت حساس در آزادی بازداشت شدگان انگلیسی قابل تعریف بود. یک روز پس از اظهارات دبیر شورای عالی امنیت ملی ایران در خصوص آغاز مذاکرات تهران-لندن برای آزادی بازداشت شدگان انگلیسی در ایران، دفتر نخست وزیر بریتانیا در بیانیه ای اعلام کرد انگلیس به ایران مذاکرات دو جانبه مستقیم در مورد مسأله ۱۵ ملوان و تفنگدار بازداشت شده به وسیله مرزبانان ایرانی را پیشنهاد کرده و معتقد است که دو کشور حل سریع این مسأله را خواستارند. در بیانیه دفتر تونی بلر آمده است که روز سه شنبه تماس هایی با ایران از جمله با علی لاریجانی انجام گرفته است و آنها در انتظار پاسخ ایران به

۱۵ تفنگدار دریایی انگلیس آزاد شدند پایان بحران ملوانان

■ سر که بارسقیان ■

● عکس: حجت سپهوند / اعتماد ملی

مذاکرات دو جانبه پیرامون قضیه ملوانان انگلیسی با ایران آغاز نشده است و ما منتظر پاسخ ایران در این خصوص هستیم. وابسته مطبوعاتی سفارت انگلیس در تهران به ایسنا گفت: مذاکراتی که از آن بحث می شود غالباً از طریق سفارتخانه ها و نمایندگان ارشد دو کشور پیگیری می شود و مسوول مستقیم مسأله دو سفیر می باشند.

باین حال وزیر خارجه بریتانیا هشدار داده بود که نباید به «حل سریع» این بن بست با ایران امید داشت. مارگارت بکت احتمال اقدام نظامی را اندک دانسته و گفت: ما به دنبال درگیری نیستیم، بلکه در تلاشیم حل این مسأله را از مسیرهای دیپلماتیک دنبال کنیم. بکت در حالی از بعدد بودن اقدام نظامی علیه ایران سخن می گوید که صرفاً از افزایش آمادگی نیروی دریایی آمریکا در خلیج فارس حکایت دارد و مایکل مولن رئیس عملیات های نیروی دریایی آمریکا گفته است: لازم است که نه تنها به فکر حفاظت از واحدهایمان باشیم بلکه اطمینان حاصل کنیم افرادمان زمانی که بیرون از قایق های شان هستند حفاظت می شوند. ما برای اطمینان یافتن از اینکه چنین اتفاقی برای ملوانان آمریکایی رخ نمی دهد، روندهایی را داریم.

ترکیه و سوریه؛ میانجیگران نگران

میانجیگری ترکیه و سوریه بین ایران و انگلیس در صدد تسریع روند آزادی ملوانان بریتانیایی بود. ترکیه از روزهای نخست دستگیری ملوانان انگلیسی به گفت و گوهای دو جانبه بین تهران و لندن پرداخت و در عین حال درخواست ملاقات دیپلمات های ترک با بازداشت شدگان را ارائه داد که بی پاسخ ماند. وزیر امور خارجه روز گذشته پس از دیدار با همتای آلمانی خود در برلین از تلاش های سخت کشورش برای آزادی

پیشنهادشان هستند. بر این اساس نخست وزیر معتقد است که دو کشور در تمایل برای حل سریع این مسأله از طریق گفت و گو با یکدیگر سهیم هستند. جان ویکلس سخنگوی رسمی وزارت امور خارجه انگلیس هم به شبکه خبری العالم گفت، انگلیس در تلاش است با انجام تماس های مستقیم با ایران به راه حل مسأله آمیز در باره ملوانان دست یابد. آن گونه که یک منبع آگاه به ایرنا گفته مقام بریتانیایی که با لاریجانی درباره آخرین وضعیت نظامیان انگلیسی گفت و گو کرده نایجل شینولد مشاور تونی بلر بوده است. گفته می شود این تماس سه شنبه شب و در پی تأکید ایران بر علاقه مندی به حل مسأله دستگیری ۱۵ ملوان انگلیسی به صورت دو جانبه و ضرورت تعهد طرف مقابل به تکرار نشدن نقض حریم سرزمینی ایران صورت گرفته است. آغاز مذاکرات دو جانبه بین تهران و لندن سه پیام دیپلماتیک را در خود مستتر داشت: نخست اینکه لندن از موضع اعلامی قبلی خود مبنی بر توقف گفت و گوهای دو جانبه با تهران تا زمان آزادی ملوانان بازداشت شده عدول کرده بود. دوم اینکه ایران و بریتانیا به موازات میانجیگری کشورهای منطقه - ترکیه و سوریه - کانال های مستقیم و بی واسطه ای برای انتقال پیام ها و مواضع خود ایجاد کردند. پیام سوم کم رنگ شدن سفر هیات ها با مقامات انگلیسی به تهران جهت حل و فصل بحران بود. سخنگوی وزارت امور خارجه ایران هم در این باره گفت: منظور از آغاز مذاکرات ایران و انگلیس در خصوص ملوانان متجاوز به آب های سرزمین ایران، آمدن هیات دیپلماتیک انگلیسی به تهران نیست. سیدمحمدعلی حسینی خبر داد که روز سه شنبه مذاکراتی از طریق سفرای دو کشور در تهران و لندن هم صورت گرفته است. سفارت انگلیس در تهران هم اعلام کرد، تاکنون

پرسنل نیروی دریایی انگلیس خبر داد و ابراز امیدواری کرد تحولی مثبت ظرف چند روز آینده درباره این مسأله رخ دهد. وزیر خارجه سوریه هم اعلام کرد که دمشق رسماً وارد عرصه میانجیگری بین ایران و انگلیس شده است. وقتی از ولید معلم سوال شد که آیا دستگیری نظامیان انگلیسی توسط ایران منجر به بهانه ای برای حمله آمریکا و انگلیس به ایران می شود، تصریح کرد: نه، من تصور نمی کنم اینگونه باشد. ما امیدواریم که این مسأله از طریق مسأله آمیز و دیپلماتیک حل شود. البته سوریه تمام تلاش های خود را برای حل این مشکل به کار می گیرد.

احتمال ملاقات ۵ دیپلمات ایرانی در عراق

گرچه تاکنون هیچیک از مقامات ایرانی یا انگلیسی اظهاراتی مبنی بر تبادل ۱۵ ملوان انگلیسی با ۵ دیپلمات ایرانی بازداشت شده در عراق نداشته و این احتمال تنها در محافل غیررسمی و رسانه ای مطرح شده است، رئیس جمهور آمریکا اعلام کرد بده بستانی با ایران در کار نخواهد بود. جورج بوش بار دیگر هشت ملوان و هفت تفنگدار دریایی بریتانیایی را «گروگان» خواند و گفت: وقتی موضوع گروگان ها مطرح است، هیچ بده بستانی نباید در کار باشد. تنها نقل قول رسمی که درباره ارتباط بین آزادی ملوانان انگلیسی و دیپلمات های ایرانی وجود دارد از آن هوشیار زیباری وزیر خارجه عراق است که گفته اگر آمریکایی های پنج ایرانی ای را که دو ماه و نیم پیش در شهر اربیل عراق بازداشت کردند آزاد کنند، این عمل ایرانی ها را به آزادی ملوانان بریتانیایی تشویق خواهد کرد. وی گفت مدت زمانی است که رسماً از آمریکا خواسته ایم این پنج ایرانی را آزاد کند، اما آنها هنوز آزاد نشده اند. همزمان با این اظهارات خبرگزاری ایرنا به نقل از یک منبع موثق خبر داد که با تلاش سفارت ایران در بغداد و همکاری مقامات عراقی و کمک نماینده سازمان ملل متحد در این کشور، قرار است نماینده سفارت جمهوری اسلامی با این پنج نفر ملاقات کند. خبرگزاری رسمی جمهوری اسلامی ایران به نقل از منابع دولتی عراق گزارش داده بود که تماس هایی برای پیگیری موضوع دیپلمات های رپوده شده ایرانی در عراق در جریان است. بلافاصله یک مقام مسوول در سفارت ایران در عراق به ایسنا گفت: با توجه به تحولات ایجاد شده در عراق و پیگیری هایی که دولت این کشور انجام می دهد امیدواریم هر چه زودتر تماس کنسولی را با پنج دیپلمات گروگان گرفته شده در اربیل برقرار کنیم. شبکه تلویزیونی العالم هم خبر داد قرار است یک نماینده از ایران با پنج دیپلمات ایرانی دیدار کند. تلاش ها جهت ملاقات با دیپلمات های بازداشت شده پس از آزادی جلال شرفی دبیر دوم سفارت ایران در بغداد که او اسط بهمن سال ۱۵ رپوده شد، جدی تر شد اما وزیر امور خارجه عراق معتقد است آزادی شرفی با موضوع ملوانان انگلیسی ارتباط ندارد. زیباری گفته است نمی دانیم ریاندگان شرفی چه کسانی بودند.